

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เกณฑ์และการประเมินภายใน 2) เกณฑ์และการประเมินภายนอก 3) ผลกระทบของโครงการจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ 4) ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ เอกสาร รายงานผลการดำเนินการ โครงการ โดยครูอาสาสมัครตั้งแต่ปี 2535 จนถึงปัจจุบัน ครูอาสาสมัครภาคฤดูร้อนประจำปี 2547 และอดีตครูอาสาสมัครภาคฤดูร้อน ครูอาสาสมัครประจำการ 1 ปี คณะกรรมการ อดีตคณะกรรมการบริหารโครงการ และผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง พระสงฆ์ในวัดไทยและชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เข้าร่วมโครงการ การศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินของสคริเวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

1) การศึกษาเกณฑ์และการประเมินภายใน (Intrinsic Evaluation) 1.1) การบรรลุเป้าหมายของโครงการ ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลัก 5 ประการ ได้แก่ 1.1.1) เพื่อเป็นการจัดการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนไทยในต่างประเทศ เพื่อเป็นตัวอย่างกับหน่วยงานอื่น และเป็นสถานปฏิบัติการวิจัยของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า โครงการได้ดำเนินการ มาตั้งแต่ปี 2527 จนถึงปัจจุบัน (2547) รวมเป็นเวลา 21 ปี ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ ทำให้มีการขยายโครงการสู่วัดไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย โดยมีวัดเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น รวมทั้งสิ้น 19 วัด และสถานเอกอัครราชทูต 1 แห่ง แต่ปัจจุบันมีวัดที่เข้าร่วมโครงการ 11 วัด สาเหตุสำคัญที่ทำให้จำนวนวัดน้อยลง คือ 1) นโยบายของคณะครุศาสตร์ ต้องการดำเนินโครงการฯ เพื่อเป็นตัวอย่างหรือสาธิต 2) วัดบางวัดไม่มีความพร้อมพอ โครงการฯ จึงไม่ส่งครูอาสาสมัครไปปฏิบัติหน้าที่ 3) สถาบันการศึกษาหลายแห่งดำเนินโครงการฯ ในรูปแบบของคณะครุศาสตร์ 1.1.2) เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยในต่างประเทศได้เรียนรู้ภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย และได้รับการปลูกฝังให้สำนึกในความเป็นไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในอนาคต พบว่า โครงการ ได้ดำเนินการบรรลุเป้าหมาย คือ กำหนดหลักสูตรภาษาไทยและศิลปวัฒนธรรมไทยมีสาระเนื้อหาพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้

ความสามารถทางภาษาและวัฒนธรรมไทย ทำให้นักเรียนสามารถสอบเทียบความรู้ตามหลักสูตร กศน. ตามช่วงชั้นต่าง ๆ ได้ด้วย 1.1.3) เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยในต่างประเทศได้รู้จักและเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ พบว่า โครงการ มีการดำเนินการตามเป้าหมายโดยการสอนในหลักสูตรและการจัดกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับชาติ ศาสนาและมหากษัตริย์ตามที่โครงการกำหนดไว้ 1.1.4) เพื่อเป็นการกระชับสัมพันธ์ภาพระหว่างคนไทยในต่างประเทศและคนไทยในประเทศไทยให้เกิดความเข้าใจอันดีและกลมเกลียวกันยิ่งขึ้น พบว่า โครงการสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนไทยในต่างประเทศและชุมชนไทยในบริเวณวัดที่ดำเนินโครงการ 1.1.5) เพื่อให้อาจารย์คณะครูศาสตร์และนิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบันมีประสบการณ์ตรงในการเป็นครูอาสาสมัครสอนเด็กในต่างประเทศ และศึกษาสภาพสังคม วัฒนธรรม และการจัดการศึกษาของต่างประเทศ พบว่า โครงการ ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย โดยโครงการแบ่งครูออกเป็น 2 ประเภท คือ ครูอาสาสมัครภาคฤดูร้อนและครูอาสาสมัครประจำการ 1 ปี โดยครูอาสาสมัครได้นำประสบการณ์มาใช้ประโยชน์ทั้งในการเรียนการสอน และในชีวิตประจำวัน ครูอาสาสมัครบางคนมีโอกาไปได้ไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา 1.2) ความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างกับวิธีการดำเนินโครงการ พบว่า การดำเนินโครงการ มีความสอดคล้องกับโครงสร้างเนื่องจากโครงการมีหลักสูตรแกนนำกลางที่ชัดเจน โดยจัดเนื้อหาสาระได้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน คือ กลุ่มความรู้ด้านภาษาไทย ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมของครูอาสาสมัคร 1.3) การรับรู้และทัศนคติของบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ พบว่า โครงการสร้างชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัย เป็นโครงการที่มีประโยชน์และเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างแท้จริง 1.4) การรับรู้ทัศนคติ และความเชื่อของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยตรงและโดยอ้อม ได้แก่ 1.4.1) ผู้ปกครองโครงการได้รับการตอบรับจากผู้ปกครองในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 1.4.2) วัดและคณะสงฆ์ ทางวัดได้รับผลจากการดำเนินโครงการในวัดหลายประการ โดยเฉพาะการที่มีคนไทยหรือพุทธศาสนิกชนเข้ามาในวัดเพื่อร่วมพิธีทางศาสนาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่วัดจัดขึ้น ทำให้วัดสนับสนุนโครงการในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่

2. การศึกษาเกณฑ์และการประเมินภายนอก (Extrinsic Evaluation) พบว่า 2.1) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ ในระดับมาก ในเรื่องการทำงานของครูด้วยตั้งใจและการทุ่มเทในการสอนอย่างเต็มความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 78.3 รองลงมาเป็นเรื่องความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.3 และเรื่องความสัมพันธ์ของครูกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 87 และไม่พอใจอยู่บ้างในเรื่องการคัดเลือกครูอาสาสมัคร โดยมีข้อเสนอแนะให้คัดผู้ที่มีวุฒิภาวะทั้งทางสติปัญญาและอารมณ์ และมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง 2.2) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจที่มีต่อครูอาสาสมัคร มากที่สุดในเรื่องความตั้งใจและการทุ่มเทในการสอนอย่างเต็มความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 92 รองลงมา เป็นเรื่องความสัมพันธ์ของ

ครูและนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.3 และเรื่องความสัมพันธ์ของครูกับผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 87 และไม่พึงพอใจในเรื่องความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันของ ครูอาสาสมัครบางรุ่น ทำให้การทำงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ชุมชนมีความพึงพอใจต่อครูอาสาสมัครอยู่ในระดับมากที่สุด ในเรื่องการมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และมีความรับผิดชอบในการสอนและช่วยงานของวัด 2.3) ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ในช่วง ปี พ.ศ. 2530 - 2546 นักเรียนร้อยละ 53.3 ของนักเรียนทั้งหมด สมัครงสอบเทียบ กศน. ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงเวลา 17 ปีที่ดำเนินการสอบเทียบ กศน. มีนักเรียนสอบเทียบได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้รวม 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 75

3. ผลกระทบของโครงการจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า

3.1 นักเรียน มีความรู้ความสามารถทางภาษาไทย สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ เรียนรู้และเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย นับเป็นความสามารถพิเศษเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถสอบเทียบความรู้ กศน. ทำให้เกิดความสะดวกเมื่อต้องกลับมาศึกษาต่อในประเทศไทย

3.2 ครูอาสาสมัคร สามารถประยุกต์หลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนในประเทศไทย สร้างชื่อเสียงกับตนเองและหน่วยงานต้นสังกัด และสร้างคุณประโยชน์ให้ประเทศไทยความสามัคคีและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3.3 ผู้ปกครอง ได้ความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง มีความผูกพันกันมากขึ้นในหมู่ผู้ปกครองและกับวัด มีความเข้าใจประเทศไทยมากขึ้น

3.4 วัดและพระสงฆ์ มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณี คุณค่าทางศาสนา ปฏิบัติภารกิจในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศมากขึ้น

3.5 ชุมชนและสังคม ช่วยลดปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม การเคารพกฎหมาย ช่วยสร้างความเป็นปึกแผ่นในกลุ่มคนไทย

3.6 คณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์นิเทศก์พัฒนา หลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารจัดการโครงการอย่างต่อเนื่อง

4. ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ 1) ไม่มีการจัดทำหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา ในระดับประถมและมัธยมศึกษา เนื้อหาหลักสูตรและการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในบางกรณี 2) จำนวนครูไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก 3) ห้องเรียนบางห้องของวัดคับแคบเกินไป 4) นักเรียนมีระดับความรู้ความสามารถต่างกัน ทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ 5) การติดตามประสานงานระหว่างโครงการและวัดยังไม่มีประสิทธิภาพ

The Objective of this Study was to investigate 1) project intrinsic criteria 2) project extrinsic criteria 3) the impact of the project and 4) problems related to the success of the project. Data collected from evaluation reports by volunteer teachers from 1992 – 2004; 2004 summer volunteer teachers and former volunteer teachers, one-year volunteers teachers, present and former project committees and other people involved in the project i.e., students, parents, monks and Thai communities in America. Scriven's evaluation model was used. Research instruments were interview protocol and questionnaire. Descriptive statistics and content analysis were employed to analyze the data.

Results can be concluded as follow:

1) Intrinsic Evaluation Criteria 1.1) outcomes of the project as of 5 objectives were 1.1.1) to demonstrate education provision for children and youths in foreign countries for other educational institutes and Chulalongkorn University Faculty of Education research laboratory: the 21-year project started in 1981 to the present (2001) had success in management. There were increasing in number of Wat Thai in The United State of American and Australia totally 19 wat and one Embassy. However, at the present there were only 11 wat. The reasons were 1) it was a demonstration project; 2). Some wat didn't meet the project's requirements; 3) several education institutions managed this kind of project 1.1.2) to educate Thai children and youths in foreign countries Thai language and culture in order to create Thainess which will be useful for Thailand in the future: the project had been attaining the goal, i.e. developing the curriculum helping Thai children and youths learn Thai language and culture. Some of them could get the diplomas form the Department of Non-formal Education, Ministry of Education (DNE), 1.1.3) to educate Thai children and youths in foreign countries the essence of Thai nation, Buddhism and the Kings: the project ran the extra activities according to set goals in terms of Thai nation, Buddhism and the Kings 1.1.4) to develop friendship and unity between Thai people in foreign countries and in Thailand: the project would be able to develop friendship and unity between Thai people in foreign countries and Thailand 1.1.5) to develop direct experiences of volunteer teachers in

foreign countries for Faculty of Education members, alumni and present students and to have them a chance to experience foreign society, culture and educational system: the project reach the goal. There were two kinds of volunteer teachers: the summer and the one-year. After coming back to Thailand, the volunteer teachers brought back experiences to use in instruction and in their daily lives. Some of them went back to pursue their study in the United State. 1.2) the relation between project's structure and running: the project's structure and running were going to the same direction since the curriculum was well developed. The core curriculum was clear and presented content appropriate to the development of the learners in Thai language, Thai music and dance subject groups. Besides, there were training programs for volunteer teachers before going to work. 1.3) project personnels' perception and attitude toward the project: the project had made the university well known. It was a useful project and able to reach the goal. 1.4) project stakeholders' perception, attitude and belief toward the project directly and indirectly: 1.4.1) parents: all the parents had a good attitude toward the project from the beginning of the project until now, 1.4.2) Wat: wat was the center of education. Besides Thai people came to wat to join activities arranged by the project and wat. This helped wat run the project fully.

2. Extrinsic Evaluation Criteria 2.1) stakeholders were satisfied in project running in the good level in terms of volunteer teachers' devotion to work, the relation of volunteer teachers to the learners and the relation of volunteer teachers to the parents; slightly unsatisfied in recruitment of volunteer teachers. The suggestion for the recruitment was selecting the teachers with intellectual and emotional maturity, and having the special abilities. 2.2) stakeholders were most satisfied to volunteer teachers in terms of their devotion to work. The second level of satisfaction was the relation to children and to the parents. Less satisfaction was the problem of the relationship among the volunteer teachers in some years which led to less effectiveness of working. The community was most satisfied to volunteer teachers in terms of the good relationship to the community and the responsibilities to teach and assist wat's chore. 2.3) in terms of children's achievement: from 1987 – 2003, 53.3 % of the total number of the children, grade 1 – 10, took the exam from DNE During the period of 17 years, there were 12 years that the children were able to pass the exams as set to criteria which equaled to 75 %.

3. The impact of the project to the stakeholders:

3.1 the children were able to communicate by Thai language value Thai culture. This would help them as the special abilities pursue the study in higher education in the United States. Also, they could use the results to study in Thailand if they wanted to.

3.2 the volunteer teachers were able to apply the curriculum and teaching methods with Thai students in Thailand. This made them famous and be able to benefit the Thailand.

3.3 the parent gained some knowledge and skills from extra activities taught by volunteer teachers. The parents had more contact to wat and among the parents through the project activities. Also they had better understanding about Thailand.

3.4 The monks had a chance to teach the ethics, culture and value of religion. This made their role as missionaries clearer.

3.5 The project helped Thai society more unity.

3.7 The project was running continuously by the committees. The curriculum and instruction were improved yearly.

5. Problems or difficulties of the project: 1) There was no curriculum in preschool level. At the elementary and secondary levels, some contents in the curriculum were not appropriate to children. 2) The amount of teachers was not enough. 3) Some classrooms were not suitable. 4) The abilities and knowledge of the children were different. This made teaching less effective. 5) Working between the project and wat still had some minor problems.